МОЛДОВАН Е.С.,
канд. держ. упр.,
старший науковий співробітник,
НДІ фіскальної політики
Університету ДФС України

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Митна Служба Республіки Польща (Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej) наділена рядом функцій, котрі можна умовно об'єднати у три блоки: фіскальний, захисний, контрольний. Найменшим за обсягом є блок фіскальних функцій, а найбільш об'ємним – захисних функцій. При цьому необхідно наголосити на мультиоб'єктності захисних функцій: із їх змісту випливає, що при реалізації даного функціоналу Митна Служба Республіки Польща спрямовує свою діяльність і на захист державних інтересів (захист від торгівлі товарами, котрі негативно вплинуть на конкуренцію в країні, не відповідають державним стандартам або термін придатності котрих скінчився), і суспільних (захист від проникнення на ринок товарів, що загрожують національній безпеці або життю й здоров'ю громадян), і довкілля (захист від проникнення у природне середовище небезпечних речовин та мікроорганізмів;від незаконного обігу видів, що зникають, флори і фауни), й індивідуальних (протекція від порушення прав інтелектуальної власності, торговельної марки, патентних прав).

Вочевидь, такий значний обсяг захисних функцій потребує застосування потужного інструментарію, одним із елементів котрого виступає оперативно-розшукова діяльність митних органів.

Завдяки оперативно-розшуковим повноваженням митні органи Республіки Польща мають можливість запобігати та протидіяти злочинам та правопорушенням, предметом котрих є ввезення на територію Республіки Польща та вивезення із її території товарів, котрі можуть загрожувати національній безпеці та завдати шкоди громадському здоров'ю. Йдеться про відходи, хімічні речовини та препарати, ядерні та радіоактивні матеріали, наркотичні речовини та психотропні речовини і їх прекурсори, зброю, боєприпаси, вибухові речовини,супутні товари та стратегічні технології (п. 4 ст. 2 Закону Республіки Польща «Про Митну службу») [1]. Митна Служба має процесуальні права поліції за потреби запобігання та протидії правопорушенням та злочинам, що створюють загрозу здоров'ю громадян (ст. 2). У разі, якщо Митна Служба Республіки Польща розкриває такі злочини, то

до її повноважень також входить притягнення до кримінальної відповідальності осіб винних у вчиненні злочинів (пп. f п. 6 ст. 2) [1].

Необхідно зазначити, що оперативно-розшукові повноваження Митної служби Республіки Польща трансформуються у практичні дії посадовими особами відповідних структурних одиниць. Так, наприклад, одним із завдань директора Митної палати є виявлення, запобігання та боротьба з фіскальними правопорушеннями та злочинами й притягнення до кримінальної відповідальності осіб, що їх вчинили у межах, визначених Фіскальним кримінальним кодексом Республіки Польща (п. 1 ст. 19), а керівник Митної Служби покликаний до аналогічних активностей у податковій сфері (п. 1 ст. 20) [1].

Коло повноважень посадових осіб Митної служби Республіки Польща, які здійснюють митний контроль, також охоплює певний оперативно-розшуковий функціонал. Зокрема, йдеться про право здійснювати обшук приміщень із використанням технічних пристроїв та службових собак, опитувати свідків, здійснювати в обґрунтованих випадках слідчий експеримент, збирати докази, здійснювати відео-, аудіо- та фотофіксацію, а також вести пряме переслідування підозрюваного (п. 1. п. 4 ст. 32).

Посадові особи, підрозділів Митної Служби, так званих «плаваючих одиниць», також мають право здійснювати переслідування суден на воді та зупиняти їх у разі виникнення підозри у вчиненні злочину членами екіпажу або пасажирами.

Зокрема, командир судна, що належить до «плаваючої одиниці»та працює у внутрішніх морських водах, територіальному морі й на внутрішніх водних шляхах, має право:

1) закликати судно зменшити швидкість або йти на встановленій нормами, а також зупинитися для огляду;

2) зупинити судно, сісти на нього, перевірити документи, що стосуються судна та вантажу, ідентифікують екіпаж судна та осіб на ньому, оглядати вантаж і здійснити обшук приміщення корабля, а також затримати підозрюваного за вчинення злочину;

3) змусити судно зайти в зазначений порт, якщо капітан не дотримується встановлених інструкцій.

Перераховані вище дії командир судна «плавучої одиниці» має право вчиняти за умови, що судно, котре він переслідує: 1) взяло на борт осіб чи висадило їх на берег із порушенням чинного законодавства або здійснюють завантаження чи вивантаження товарів поза визначеними місцями; 2) залишає порт поза митним контролем;3) є об'єктом підозри митних органів щодо

встановлення зв'язку із узбережжям для цілей, що суперечать положенням кримінального законодавства (ст. 47) [1].

Значний обсяг оперативно-розшукових повноважень реалізується Митною Службою у співпраці із поліцією, Прикордонною службою, Національним центром кримінальної інформації (п. 11 ст. 2), податковими органами, митними та слідчими службами інших країн, та міжнародними організаціями (п. 12 ст. 2), комерційними організаціями, науково-дослідними та науковими інститутами, університетами тощо [1-2].

До прикладу, відповідно до ст. 72 Закону Республіки Польща «Про Митну Службу» митний офіцер для виконання своїх службових завдань має право: здійснювати затримання осіб, переслідуваних відповідно до Договору про взаємодопомогу та співробітництво між митними адміністраціями Європейського Союзу від 18 грудня 1997 р., для негайної передачі їх митній адміністрації відповідної держави-члена; здійснювати затримання осіб у разі, якщо усі попередні превентивні заходи виявилися неефективними; стягувати штраф відповідно до норм Кримінального кодексу.

Крім того, посадові особи Митної служби Республіки Польща у співпраці із поліцією, Прикордонною службою, повітряними службами та Службою охорони залізничного транспорту також мають право здійснювати зупинку транспортних засобів, що перебувають у русі, за умови, що вони (митні офіцери) є екіпірованими в уніформу та пересуваються на службовому маркованому авто. Після зупинки транспортного засобу посадова особа може: 1) перевірити документи та дані про транспортний засіб і особу, яка ним керує, а також інших осіб, які використовують транспортний засіб; 2) перевірити документи на товари, що перевозяться; 3) перевірити офісні печатки, якщо документи свідчать про їх застосування; 4) провести обшук перевезеного багажу водія транспортного засобу та пасажирів; 5) перевірити тип пального, взявши його проби з транспортного засобу; 6) здійснювати перевірку на автомобільному транспорті за окремими правилами (п. 2, п. 3 ст. 46) [1].

Переслідування судна судном «плавучої одиниці» може здійснюватися як самостійно відповідним підрозділом Митної служби, так і спільно із аналогічним підрозділом Прикордонної служби Республіки Польща (ст. 47) [1].

У підсумку зазначимо, що досвід митних органів Республіки Польща у сфері здійснення оперативно-розшукової діяльності свідчить про значний спектр злочинів та правопорушень, котрим вдається протидіяти саме завдяки оперативно-розшуковій діяльності, та наштовхує на думку про доцільність повернення вітчизняним митним органам досліджуваних повноважень.

Список використаних джерел

1. Ustawa o Służbie Celnej z dnia 27 sierpnia 2009 r. URL: https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_isn=82768&p_lang=en (Last accessed: 18.04.2020).

2. Roles and responsibilities. Customs Service of Republic of Poland. URL: http://mf-arch.mf.gov.pl/en/customs-service/customs-service/roles-and-responsibilities (Last accessed: 23.04.2020).

ПОПЕЛЬ С.А.,
канд. екон. наук,
старший науковий співробітник,
НДІ фіскальної політики
Університету ДФС України

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ АУКЦІОНІВ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ МАЙНА, ВИЛУЧЕНОГО МИТНИЦЯМИ В УКРАЇНІ

У грудні 2019 року Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову «Про затвердження Порядку реалізації товарів на митних аукціонах, редукціонах та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 1050 (далі – Порядок 1050), якою передбачено запровадження продажу товарів (зазначених у частинах першій, четвертій – шостій статті 243 Митного кодексу України, вартість однієї облікової одиниці (або об'єднаних в один лот) яких перевищує 20 мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року, а також транспортні засоби, повітряні, морські та річкові судна незалежно від їх вартості) за допомогою електронної торгової системи (Прозоро.Продажі) через електронні майданчики у формі митного аукціону та/або редукціону.

Попри те, що постанову, яка дозволяє реалізовувати майно, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства через електронні аукціони було прийнято лише у кінці 2019 року електронні технології все ж поступово проникали у зазначену сферу й раніше. Так, довгий час, з метою реалізації конфіскованого майна використовувалася електронна торгова система ДП «СЕТАМ» – OpenMarket (заснована на інноваційній технології Blockchain (захист та збереження даних здійснюється за допомогою потужних криптографічних алгоритмів)).

СЕТАМ (Openmarket) – електронний аукціон, створений Міністерством юстиції України у партнерстві з Державним агентством з питань електронного

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
Університет державної фіскальної служби України
Науково-дослідний інститут фіскальної політики
Науково-дослідний центр митної справи

IV науково-практична інтернет-конференція

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ»

25-31 травня 2020 р.

Збірник тез інтернет-конференції

МІНІСТЕРСТВО ФІНАСІВ УКРАЇНИ

Університет державної фіскальної служби України

Науково-дослідний інститут фіскальної політики

Науково-дослідний центр митної справи

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Збірник тез IV науково-практичної інтернет-конференції

(м. Ірпінь – м. Хмельницький, 25–31 травня 2020 року)

Мережеве електронне видання

Ірпінь – Хмельницький, 2020

УДК 339.543:656.073.5

Рекомендовано до друку як мережеве електронне видання
Вченою радою Науково-дослідного інституту фіскальної політики
(протокол № 4 від 11 червня 2020 року)

Редакційна колегія: д-р екон. наук, професор **Пашко П.В.** (голова); д-р юрид. наук, доцент **Драган О.В.** (заступник); канд. екон. наук, старш. наук. співроб. **Коротун В.І.** (заступник); канд. пед. наук, старш. наук. співроб. **Нагорічна О.С.** (заступник); канд. екон. наук, доцент, старш. наук. співроб. **Фрадинський О.А.**; канд. екон. наук, доцент **Прус Л.Р.**; канд. юрид. наук, доцент **Хома В.О.**; канд. екон. наук, доцент **Яковенко О.В.**; канд. держ. упр. **Молдован Е.С.**; канд. пед. наук, доцент **Капітанець С.В.**

Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі: збірник тез IV науково-практичної інтернет-конференції (м. Ірпінь – м. Хмельницький, 25-31 травня 2020 року). Хмельницький: Науково-дослідний центр митної справи, 2020. 151 с.

У збірнику опубліковано тези доповідей IV науково-практичної інтернет-конференції «**Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі».** Публікації відображають результати наукових пошуків авторів, присвячені висвітленню актуальних питань: національної безпеки України в умовах глобальних викликів; сприяння міжнародній торгівлі у контексті спрощення митних процедур; шляхів удосконалення митного контролю та оформлення; актуальних питань організації діяльності митних органів.

Тези, включені до збірника, можуть становити інтерес як для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, так і для практиків – фахівців з митної справи.

Точка зору редакційної колегії не завжди збігається з думкою авторів. У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, котрі були запропоновані учасниками конференції. Відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції та їх наукові керівники.

УДК 339.543:656.073.5

Мережеве електронне видання
8,95 умовн.-друк. арк. Об'єм файлу 1,33 Mb

Виготовлювач
29018, Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України, вул. Тернопільська, 13/3, м. Хмельницький

©Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики, 2020
©Колектив авторів, 2020

ЗМІСТ

Секція 1.
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Баюк М.І.
ПОЛІТИКА ГУМАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ 8

Бортняк В.А.
ОСОБЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ 12

Бортняк К.В.
ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ 15

Єрьоменко Е.А.
КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗОВНІШНЬОЇ АГРЕСІЇ 18

Зуб М.Я., Вергелес І.В.
КОРОНАВІРУС ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НОВОГО РИНКУ ПРАЦІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ 23

Лук'янова В.В.
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: ЗАГРОЗИ ПІДПРИЄМНИЦТВУ 26

Любохинець Л.С.
ГНУЧКЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОРІВНЯ 30

Момот Т.В., Ілляшенко В.В.
РИЗИКИ КОРУПЦІЇ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗАКУПІВЕЛЬ ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ В ОБОРОННІЙ СФЕРІ 32

Нагорічна О.С.
МИТНА КОМПОНЕНТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ 35

Пасічник Ю.В.
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 38

Печенюк А.В.
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ 42

Покотиленко Р.В., Амоша О.О.
УДОСКОНАЛЕННЯ ЧИННОЇ ПРАВОВОЇ БАЗИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРАХ – ПРІОРИТЕТ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ 45

Прус Л.Р.
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 49

Романюк У.В.
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ НА ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГАХ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТОВАРІВ, ЩО ПЕРЕЙШЛИ У ВЛАСНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ 54

Руда Т.В.
СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ 57

Туржанський В.А.
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ: ДОСВІД ЛИТВИ . 60

Цісар Г.А.
ІНВЕСТИЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 63

Секція 2.
СПРИЯННЯ МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ У КОНТЕКСТІ СПРОЩЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР

Брендак А.І.
ВИКОРИСТАННЯ РИЗИКООРІЄНТОВАНИХ ІНСТРУМЕНТІВ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В КОНТЕКСТІ СПРОЩЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР 66

Коновалов Ю.О.
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ БЕЗОПЛАТНОГО ОТРИМАННЯ КОНФІСКОВАНОГО МАЙНА ВИЛУЧЕНОГО ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ 69

Куліш Л.П.
РОЗВИТОК ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОЇ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ 70

Кушніренко О.М., Зарудна О.С.
НЕТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ПРОДУКЦІЄЮ З ДЕРЕВИНИ 73

Несторишен І.В.
КРИТЕРІЇ НАДАННЯ СТАТУСУ АВТОРИЗОВАНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА 75

Слободян В.В.
УКРАЇНА ТА СОТ: СПІВРОБІТНИЦТВО В РАМКАХ СПРИЯННЯ МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ 80

Фрадинський О.А.
СТРАТЕГІЧНЕ КЕРІВНИЦТВО У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВМО ЯК ОСНОВА ПОБУДОВИ «ЦИФРОВОЇ МИТНИЦІ» 82

Секція 3.
МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА ОФОРМЛЕННЯ: ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Альміз В.В.
ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРІОДИЧНОЇ МИТНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРИ ВВЕЗЕННІ ТОВАРІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ У БЕЗПЕРЕРВНОМУ ВИРОБНИЦТВІ 85

Думанська І.І.
МЕТОДИКИ TRS І ERM В ІТ-ОРГАНІЗАЦІЇ МИТНОГО КОНТРОЛЮ 88

Заяц В.В.
ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТОВАРІВ, ЩО РЕЕКСПОРТУЮТЬСЯ З УКРАЇНИ 91

Неліпович О.В.
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СПРОЩЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР 93

Сторожук О.В.
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ МИТНОГО КОРДОНУ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ 96

Секція 4.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ

Дорофеєва Л.М.
ДО ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНОЇ СЛУЖБИ У ФОРМАТІ ОДНІЄЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ 100